

IZVEÅ TAJ: Kontrola kvaliteta vazduha na teritoriji Grada Vranja u septembru 2015.god.

30.10.2015

Kontrola kvaliteta vazduha na teritoriji Grada Vranja vrÅji se na dva merna mesta. Jedno merno mesto se nalazi u Zavodu za javno zdravlje Vranje u Vranju u blizini centra grada, a drugo merno mesto je u krugu Osnovne Åjkole "Svetozar MarkoviÄ" u Vranju. Pri izboru mernih mesta vodilo se raÄ•una o rasporedu i vrsti izvora zagaÄ'ivanja, gustine naseljenosti, specifinosti terena i meteoroloÅ'kih uslova.Na oba merna mesta vrÅji se sistematsko dnevno merenje osnovnih zagaÄ'uÅ'ih materija SO₂, Å•aÅ'i, kao i NO₂. TakoÄ'e se na oba merna mesta vrÅji analiza aerosedimenta u meseÄ•nim uzorcima padavina. gde se odreÄ'uju i ukupne taloÅ%'ne materije. Procena zagaÄ'enosti vazduha, odnosno graniÄ'ne vrednosti, tolerantne vrednosti, maksimalno dozvoljene vrednosti imisije za pojedine parametre aerozagaÄ'enja baziraju se na vaÅ%'e Ä'itim zakonskim propisima (Zakonu o zaÅ'ititi vazduha Sl. Glasnik R.S. 36/09, Uredbi o uslovima za monitoring i zahtevima kvaliteta vazduha Sl.Glasnik R.S. br.11/10, i Uredbi o izmenama i dopunamaÂ Uredbe o uslovimaÂ za monitoring i zahtevima kvaliteta vazduha Sl.Glasnik R.S. br.75/2010 i 63/2013).

Izvori zagađenja vazduha su procesi sagorevanja fosilnih goriva u individualnim kućnim ložištima, kotlarnicama, procesi u industrijskim postrojenjima, izdunvi gasovi saobraćajnih vozila i dr. U zimskim mesecima kada je sezona loženja dolazi do povećanih koncentracija zagađujućih materija. Tome doprinose i meteorološki uslovi: niska temperatura, povećana vlažnost i povećani atmosferski pritisak. Svaka od zagađujućih materija ima specifičan mehanizam delovanja na zdravlje ljudi. Najčešće dolazi do nadražaja respiratorih puteva, otezanog disanja, kašljivanja, osećaja stezanja u grudima, suzenja očiju, pojavljane sekrecije iz nosa. U vreme kada je povećana koncentracija ovih materija, osobe sa srčanim i plućnim oboljenjima, starije osobe, trudnice i deca treba da izbegavaju bilo kakvu aktivnost na otvorenom. Ostali deo stanovništva bi trebalo da izbegava produženu i napornu fizičku aktivnost na otvorenom prostoru.

REZULTATI ISPITIVANJA

Sumpor dioksid SO_2 u septembru 2015.god. izvršeno je 57 dnevnih merenja SO_2 na 2 merna mesta mernom mestu u ZZJZ u Vranju, a 27 na mernom mestu u O.A. S. Marković u Vranju jer je aparat koji je bio na ovom mernom mestu bio na popravci (od 28.09. do 02.10. 2015.god.). U septembru 2015.god. nije bilo vrednosti koncentracija SO_2 preko granične vrednosti imisije za jedan dan, kao ni preko tolerantne vrednosti imisije za jedan dan na mernim mestima u ZZJZ u Vranje i O.A. S. Marković u Vranju. Granična vrednost, kao i tolerantna vrednost SO_2 za jedan dan iznosi $125 \mu\text{g}/\text{m}^3/\text{dan}$. U septembru 2015. god. izvršeno je 57 mera SO_2 na 2 merna mesta, 30 na mernom mestu u ZZJZ u Vranju, a 27 na mernom mestu u O.A. S. Marković u Vranju jer je bio na ovom mernom mestu bio na popravci (od 28.09. do 02.10. 2015.god.). U septembru 2015.god. na mernom mestu u ZZJZ u Vranje nije bilo izmerenih koncentracija SO_2 preko maksimalno dozvoljene vrednosti imisije za jedan dan, kao i na mernom mestu u O.A. S. Svetozar Marković. Maksimalno dozvoljena vrednost imisije za jedan dan iznosi $50 \mu\text{g}/\text{m}^3/\text{dan}$.

Azot dioksid NO_2 u septembru 2015.god. je 57 dnevnih merenja azotnih oksida na 2 merna mesta, 30 na mernom mestu u ZZJZ u Vranju, a 27 na mernom mestu u O.A. Marković u Vranju jer je aparat koji je bio na ovom mernom mestu bio na popravci (od 28.09. do 02.10. 2015.god.). U septembru 2015.god. nije bilo vrednosti koncentracija NO_2 preko granične vrednosti imisije za jedan dan, kao ni preko tolerantne vrednosti imisije za jedan dan, ni na jednom od dva navedena merna mesta. Ako je vrednost imisije za azot dioksid za jedan mesec 85 $\mu\text{g}/\text{m}^3/\text{dan}$, a tolerantna 125 $\mu\text{g}/\text{m}^3/\text{dan}$. Ako je vrednost imisije za aerosediment u septembru 2015.god. analizirana u mesecnim uzorcima padavina rađena je na mernim mestima u ZZJZ i O.A. Marković u Vranju. Maksimalne vrednosti ukupnih taložnih materija u septembru 2015.god., na ovim mernim mestima, bile su ispod maksimalno dozvoljene vrednosti za jedan mesec. Maksimalno dozvoljena vrednost za ukupne taložne materije na mesecnom nivou iznosi $450 \text{ mg}/\text{m}^2/\text{dan}$. Tabela sa rezultatima merenja Dr Nevenka Stanojković Lekar spec.higijene Dejan Jovanović.

Spec.toksikologije